

Vlaanderen en de lokale besturen willen steeds meer Vlamingen op de fiets krijgen. We tonen hoe de nieuwe fietsgemeenten van het jaar dat aanpakken en geven het woord aan een lokale mobiliteitsambtenaar.

© stad Geel

Hoe kan je als lokaal bestuur werk maken van een sterk fietsbeleid? We vroegen het aan Maarten Baeyens, Beleidsadviseur Mobiliteit bij stad Geel. "Door zelf de fiets te nemen, geef je het goede voorbeeld en kan je quick wins detecteren. Daarnaast moet een sterk fietsbeleid ook investeren in verkeersveiligheid."

'Een sterk fietsbeleid zet vooral ook in op verkeersveiligheid'

interview

Hoe beleef jij jouw verplaatsingen als fietser?

"Ik werkte tot april 2021 als Consultant Mobiliteit bij Stad Turnhout en maakte vorig jaar de overstap naar Geel. Ik heb geen moment getwijfeld om ook naar mijn nieuwe werkplek te fietsen. Ik vind fietsen ideaal om mijn hoofd leeg te maken en het werkt ook heel inspirerend. Onderweg maak ik soms foto's van punten waar ik werk van wil maken: dat kan een aanpassing zijn op infrastructureel vlak, maar evengoed op het vlak van verkeersveiligheid. Als ik met mijn kinderen fiets, stel ik bijvoorbeeld vast welke impact de snelheid van auto's heeft op hun veiligheidsgevoel en hun zelfvertrouwen. Ik vind het belangrijk dat jonge kinderen veilig kunnen oefenen in het verkeer, zodat ze beter voorbereid zijn om zich later zelfstandig in het verkeer te begeven. Inzetten op verkeersveiligheid is daarom volgens mij cruciaal voor een sterk fietsbeleid."

Hoe zet jij in jouw job in op verkeersveiligheid?

"In Turnhout oefende ik een meer uitvoerende functie uit. Ik werkte aan maatregelen als schoolstraten, fietsstraten en -zones, zone 30, ... om een fietsveilige (school)omgeving te garanderen. In Geel bekijk ik de fiets in een

groter geheel: ik werk mee aan de mobiliteitsvisie, de opmaak van het regionale en gemeentelijke mobiliteitsplan, een masterplan voor de heraanleg van de stationsomgeving en het centrum.... Ook in ons lokale fietsbeleid focussen we sterk op veiligheid. Hierbij kijken we naar meerdere zaken: (fiets)infrastructuur aanpassen en aanleggen, maar ook stimulerende maatregelen voor een duurzaam mobiliteitsbeleid en fietsgebruik."

Welke tips heb je voor lokale besturen?

"Fiets zelf ook door je gemeente. Burgemeesters, schepenen en alle gemeentemedewerkers geven zo zelf het goede voorbeeld en tonen dat hun gemeente fietsen stimuleert. Daarnaast spoor je quick wins op. Door een kleine ingreep kan je soms een grote ergernis bij fietsers wegnemen, en tegelijk de verkeersveiligheid verhogen. Er moet ook meer aandacht gaan naar de groeiende snelheidsverschillen tussen fietsers met de komst van elektrische fietsen en speed pedelecs. Tot slot kan een lokaal bestuur de modal shift naar duurzame verplaatsingen op meerdere manieren ondersteunen. Dat kan door deelauto's of -fietsen ter beschikking te stellen, of bij het afleveren van omgevingsvergunningen. Een stad of gemeente kan

Maarten Baeyens, Beleidsadviseur Mobiliteit bij stad Geel: "Het is belangrijk dat jonge kinderen veilig kunnen oefenen in het verkeer. Zo bereid je hen beter voor om later zelfstandig naar school of naar een hobby te fietsen."

voor winkels, horeca en meergezinswoningen naast het verplichte aantal fietsenstallingen ook extra bepalingen opleggen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan een overdekte fietsenstalling aan de ingang. Zo staat de fiets constant in de kijker en stimuleren we fietsgebruik, zeker voor korte verplaatsingen."

Welke tips heb je voor de Vlaamse overheid?

"De laatste jaren heeft Vlaanderen heel wat nieuwe subsidies gelanceerd om het lokale fietsbeleid te bevorderen, zoals de subsidies voor veilige schoolomgevingen en veilige schoolroutes of het Kopenhagenplan. Die subsidies zijn absoluut een meerwaarde. Aan de Vlaamse overheid geef ik graag het advies om te bekijken of bij toekomstige subsidies ook het aanwerven van tijdelijke medewerkers subsidieerbaar kan zijn. Steden en gemeenten krijgen zo de tijd en ruimte om nieuwe fietsprojecten voor te bereiden en uit te werken. Daarnaast is het sowieso zinvol voor hen om na te gaan voor welke reeds geplande fietsprojecten ze subsidies kunnen krijgen, maar ook om te bekijken welke aanpassingen ze eventueel moeten doorvoeren om aan de voorwaarden te voldoen."

Mechelen, Lommel en Peer bekroond als Fietsgemeente/Fietsstad 2022

Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, Lydia Peeters, heeft Mechelen, Lommel en Peer bekroond als Fietsgemeente/Fietsstad 2022 op het Fietscongres in Deinze. Fietsgemeente/-stad is een initiatief van de VSV (Vlaamse Stichting Verkeerskunde) in samenwerking met de Fietsersbond en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

De winnaars ontvangen een subsidie van 50.000 euro die ze kunnen investeren in fietsvoorzieningen. "Vanuit Vlaanderen steunen we lokale besturen om meer mensen voor de fiets te doen kiezen. We investeren volop in veilige, comfortabele en aantrekkelijke fietsnetwerken die woonkernen, scholen en tewerkstellingspolen verbinden en maken daar in 2022 maar liefst 328 miljoen euro voor vrij", aldus Lydia Peeters.

Negen genomineerden, drie winnaars

Het afgelopen najaar konden alle Vlaamse fietsers hun favoriete fietsgemeente of -stad beoordelen op fietsveiligheid en fietscomfort. In totaal brachten een kleine 20.000 deelnemers online

hun stem uit. 133 van de 300 Vlaamse steden en gemeenten haalden de drempel van minstens 50 ingevulde enquêtes en kwamen daardoor in aanmerking om mee te dingen naar de titel Fietsgemeente/Fietsstad 2022. De kandidaten voor categorie 1 (> 50 000 inwoners) waren Genk, Leuven en Mechelen. In categorie 2 (20 000 – 50 000 inwoners) waren Dilsen-Stokkem, Lommel en Mortsel genomineerd. De potentiële winnaars binnen categorie 3 (< 20 000 inwoners) waren Lendeled, Peer en Zutendaal.

Meer informatie over de verkiezing vind je op <https://www.fietsgemeente.be/>.

Minister Lydia Peeters en Eddy Klynen van de VSV feliciteerden de winnaars op het Fietscongres: Mechelen, Lommel en Peer.

Mechelen

> 50 000 inwoners

Mechelen onderscheidt zich door te voorzien in logistieke alternatieven met cargofietsen en fietskoeriers. De stad zette recent volop in op nieuwe infrastructuur: zo kwam er tussen het noorden en zuiden van de stad een vlotte fietsverbinding, gescheiden van het gemotoriseerd verkeer. Mechelen speelt vlot in op de noden van de inwoners, met extra ondergrondse fietsenstallingen in het stadscentrum en in de stationsomgeving. Fietsers kunnen in het 'Huis van de Fiets' terecht voor onder andere fietsonderhoud, informatie over fietsroutes, -infrastructuur en -verhuur.

“ We zetten als stad al enkele jaren in op de mental en modal shift. Dat bereiken we via heel wat investeringen in fietsinfrastructuur.

VICKY VANMARCKE

Schepen van mobiliteit Mechelen

Lommel

20 000 - 50 000 inwoners

Lommel maakt gedurfde keuzes om een shift van auto- naar fietsgebruik te realiseren. De samenwerking rond de Lommelse fietsboulevard is het pronkstuk van deze bestuursperiode. In Lommel heerst er een echte fietscultuur. Het stadsbestuur fietst en geeft zo het goede voorbeeld. Er lopen tal van communicatiecampagnes naar diverse doelgroepen en in het straatbeeld duiken steeds meer kwaliteitsvolle fietsenstallingen op. De stallingen zijn geïnventariseerd en de bezettingsgraad ervan wordt opgevolgd. Ook de opmaak van schoolroutekaarten voor elke school springt er in het oog.

“ Lommel is een fietsstad. Fietsen zit in ons bloed en in de benen. We werken daarom hard, maar vooral samen aan een fietsvriendelijke stad.

SOFIE REUMERS

Diensthooft mobiliteit Lommel

Peer

< 20 000 inwoners

De stad pakt knelpunten op schoolroutes aan en werkt onveilige situaties in schoolomgevingen weg. Peer richt fietszones en -straten in op belangrijke verbindingswegen, waardoor een veilig fietsnetwerk tot stand komt. Informatieborden voor fietsers, een telpaal met display op de markt en een interactieve kaart van fietsknelpunten zorgen voor overtuigende communicatie. Ook de participiPEER-trajecten zijn een belangrijke troef, en het uitgebreide aanbod van de Testkaravaan geeft de inwoners de kans om op zoek te gaan naar de juiste fiets voor hun noden.

“ Iedereen op de fiets krijgen, is een uitdaging. Daarom gaan we voor comfortabele fietsinfrastructuur en veilige schoolroutes.

STEVEN MATHÉ

Burgemeester Peer

Inwoners en gemeentebestuur bedenken samen mobiliteitsoplossingen

Mobilab is een co-creatieproject waarin gemeenten samen met hun inwoners mobiliteitsoplossingen bedenken. Peer, Pelt en Oudsbergen gingen via lerende netwerken, bevragingen en experimenten op zoek naar duurzame mobiliteitsoplossingen voor een gemeente op mensenmaat. Vervolgens testen en voeren ze die uit. De fiets staat daarbij centraal. Elk van de drie gemeenten legt daarbij haar eigen focus en geeft een eigen rol aan de fiets, gebaseerd op de inbreng van een grote groep inwoners. Mobiel 21 begeleidt, als mobiliteitsexpert, samen met projectcoördinator Landelijke Gilden/Innovatiesteunpunt de drie trajecten.

Peer laat zijn militaire personeel fietsen

Peer focust op meer en kwaliteitsvolle fietsverplaatsingen van het militaire personeel van en naar de luchtmachtbasis van Kleine-Brogel. Naast infrastructurele ingrepen op gewest- en gemeentewegen om het fietscomfort en de fietsveiligheid te verbeteren, is er ook aandacht voor bijkomende stallingen, laadvoorzieningen, fietsdeelsystemen en fietsveiligheid op de militaire basis zelf.

© Peer

Fietsdeelsystemen in Pelt

© Pelt

Pelt werkt aan de first-/last-mile met de fiets via de implementatie van een divers aanbod aan fietsdeelsystemen (elektrische fietsen, bakfietsen, cargobikes,...) bij openbare vervoersknooppunten. De inzet op een actieve first-/last-mile moet ervoor zorgen dat het openbaar vervoer toegankelijker wordt voor de inwoner. Daarnaast wil de gemeente het aantal korte autoritten verminderen. Enerzijds door bewoners te stimuleren om bijvoorbeeld de bakfiets te gebruiken voor boodschappen in de buurt, anderzijds door de lokale ondernemers, horeca en vrijwilligers aan te moedigen om met de bakfiets te leveren aan huis.

Oudsbergen focust op veilige woon-school-mobiliteit

© Oudsbergen

De gemeente Oudsbergen richt de schoolomgeving en -routes in op maat van fietsers en voetgangers. Dat kan door parklets in te richten (n.v.d.r. parkeerplaatsen die ook een rust-/ontmoetingsplek zijn), door de schoolomgeving te accentueren en fietsherstelpunten te voorzien. Oudsbergen zet ook in op vergroening. Daardoor wordt de schoolomgeving veiliger én krijgen automobilisten duidelijk het signaal dat de omgeving in de eerste plaats comfort biedt aan fietsers en voetgangers.

Meer weten over Mobilab?

Verdiert jouw gemeente ook een Mobilab? Neem contact op via <https://www.mobiel21.be/contact>.

Meer informatie over Mobilab vind je via <https://www.mobiel21.be/mobilab-een-gemeente-op-mensenmaat-maak-je-samen>.

Fietssnelwegen

Vernieuwde website fietssnelwegen.be

F Fietssnelwegen

[Fietssnelwegen.be](https://www.fietssnelwegen.be), een initiatief van de vijf Vlaamse Provincies, zit sinds kort in een nieuw jasje. Deze overheidswebsite over fietssnelwegen en fietsostrades bevat nu meer en duidelijk kaartmateriaal en een geïntegreerde routeplanner. De vernieuwde website komt tegemoet aan de stijgende nood aan informatie over fietssnelwegen bij (potentiële) fietsers en omwonenden van deze routes.

Fietssnelweginformatie

Fietssnelwegen.be vormt een centraal informatieplatform over fietssnelwegen in Vlaanderen en Brussel. Je vindt er kaarten per route, projectfiches, veelgestelde vragen én een routeplanner langs fietssnelwegen.

F-logo als drager in bredere communicatie

Het zadelvormige blauwe fietssnelwegenlogo prijkt bovenaan de website. Het logo wordt gebruikt op vrijwel alle fietssnelwegcommunicatie. Stap voor stap verschijnt het ook in bewegwijzering en oriëntatieborden langs de fietssnelwegen. Het logo speelt zo een belangrijke rol in herkenbaarheid voor de fietser.

Kathy Vandenmeersschaut nieuwe administrateur-generaal AWV

De Vlaamse Regering heeft Kathy Vandenmeersschaut aangesteld als nieuwe administrateur-generaal van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV). Ze zal Tom Roelants opvolgen op 1 augustus 2022. Kathy Vandenmeersschaut was 19 jaar afdelingshoofd van de afdeling Algemene Technische Ondersteuning van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Sinds oktober 2019 werkt ze op het kabinet van minister Lydia Peeters als adjunct-kabinetschef.

Woonerf niet verenigbaar met fietsstraat

Om het verkeer plaatselijk te vertragen én bepaalde doelgroepen meer ruimte te geven, biedt de wetgever een aantal mogelijkheden aan wegbeheerders. Het invoeren van (woon)erven, fietsstraten zijn hier twee voorbeelden van. De basisprincipes zijn echter verschillend. Bij een (woon)erf kies je er als wegbeheerder voor de voetganger op de eerste plaats te zetten. Een fietsstraat richt zich daarentegen in de eerste plaats naar de fietsers. Ondanks het verschillend uitgangsprincipe combineren sommige lokale besturen het (woon)erf met de fietsstraat. Het gaat echter om twee verschillende reglementeringen, onder meer met verschillende snelheidsbeperkingen, die niet gecombineerd kunnen worden. Een fietsstraat moet eindigen bij het binnenrijden van het erf of woonerf, en andersom, het erf of woonerf moet eindigen bij het begin van de fietsstraat.

De specifieke wetsbepalingen omtrent (woon)erven en verkeer in fietsstraten zijn terug te vinden in respectievelijk Art.22bis, en Art.22novies, in het Verkeersreglement via <https://wegcode.be/download/Verkeersreglement.pdf>.

Trage wegen op de kaart in een nieuw jasje

Het geoloket 'Trage wegen op de kaart' kreeg in mei 2022 een belangrijke update. Een gebruiker vindt er rechtstreeks de meest actuele data uit het centrale Tragewegenregister. Het geoloket toont daarnaast de wijzigingsdocumenten aan de Atlas der Buurtwegen (van alle provinciale websites). Een handig overzicht van de meest courante historische kaarten en de interessantste achtergrondkaarten is eveneens toegevoegd aan de kaarttoepassing.

De Tragewegenregister-geoloket is te raadplegen via <https://geo.vlaamsbrabant.be/tragewegen/>.

Monitor Duurzame Mobiliteit: vinger aan de pols van het Vlaams mobiliteitsbeleid

De nieuwe Monitor Duurzame Mobiliteit van het Netwerk voor Duurzame Mobiliteit staat sinds begin mei online. Deze monitor houdt jaarlijks de vinger aan de pols van mobiliteit in Vlaanderen. In de monitor zijn 27 indicatoren opgenomen in 3 categorieën. De eerste categorie (drivers) bevat indicatoren die extern zijn aan mobiliteit, maar een belangrijke impact hebben op mobiliteit.

Dit zijn ontwikkelingen op het gebied van demografie, macro-economie, ruimte, energie, technologie, ruimtegebruik ... De tweede categorie (kanaries) geeft de indicatoren weer die aangeven welke effecten veroorzaakt worden door mobiliteit: het zijn de kanaries in de koolmijn die als waarschuwing werken voor wat er fout kan lopen. De laatste categorie (katalysatoren), lijst de indicatoren op die aangeven hoe de overgang gemaakt kan worden naar een duurzaam mobiliteitsstelsel.

Meer informatie over de visie van het Netwerk Duurzame Mobiliteit en de indicatoren in de monitor vind je via <https://www.duurzame-mobiliteit.be/nieuws/monitor-duurzame-mobiliteit-0>.

Ecoscore personenwagpark evolueert positief

In 2021 bedroeg de gemiddelde ecoscore van het Vlaamse personenwagpark 64,1. Deze score steeg de afgelopen jaren vrij constant, met ongeveer 1 eenheid per jaar. Hoe hoger de ecoscore, hoe minder milieubelastend het wagenpark. Het brandstoftype van een personenwagen heeft een belangrijke impact op de ecoscore. Zo was de gemiddelde ecoscore van het totale dieselwagpark (58,3) lager dan die van het totale benzinewagpark (67,4). Wagens met alternatieve aandrijvingen/brandstoffen noteren de hoogste gemiddelde ecoscores (77,1). Daarnaast hebben nieuw ingeschreven wagens een hogere gemiddelde ecoscore, die steeg naar 71,7. Het zijn meestal dan ook modernere en milieuvriendelijkere wagens. Tot slot resulteert ook het type eigenaar in verschillen in ecoscores. Wie zelf een nieuwe wagen moet aankopen, kiest gemiddeld voor een milieuvriendelijkere wagen dan wie met een bedrijfs- of leasewagen rondrijdt. De gemiddelde ecoscore van nieuwe particuliere voertuigen (72,7) was in 2021 hoger dan die van leasewagens (71,8) of niet-lease bedrijfswagens (71,1), al is het verschil wel kleiner geworden dan in de voorgaande jaren.

Meer informatie over de ecoscore van het wagenpark vind je via www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/mobiliteit/ecoscore-personenwagpark.

BVR Haltes en halte-infrastructuur definitief goedgekeurd

De Vlaamse Regering heeft op 13 mei het besluit 'Haltes en halte-infrastructuur' definitief goedgekeurd. Via dit besluit kunnen lokale besturen binnenkort subsidies aanvragen voor de uitrusting van haltes en voor de aanleg of herinrichting van een halte, zodat die toegankelijk(er) wordt gemaakt. Het Departement MOW brengt lokale besturen via een mailing op de hoogte wanneer het BVR in werking treedt.

Aanpassingen taalvereisten voor taxibestuurders goedgekeurd

De Vlaamse Regering heeft twee wijzigingen goedgekeurd in de taalvereisten voor taxibestuurders. De overgangperiode voor het behalen van het taalniveau voor de huidige taxichauffeurs (die niet voldoen aan de taalvereiste) wordt met 2 jaar verlengd, tot en met 30 juni 2024. En het gevraagde taalniveau wordt aangepast van B1 (richtgraad 2.4) naar B1 (richtgraad 2.2). Dit taalniveau is meer geschikt voor de job van taxichauffeur en door deze aanpassing kan de taxisector openstaande vacatures ook beter invullen. Door een gepaste taalvaardigheid bij chauffeurs, kunnen passagiers rekenen op een goede en veilige dienstverlening.

Meer informatie vind je via <https://www.vlaanderen.be/bestuurderspas-individueel-bezoldigd-personenvervoer>.

Agenda

Juni

28

Studiedag fietsinclusie georganiseerd door De Fietsschool en partners

Juli

4-8

VSV. Road Safety Summer School. Europese aanpak Verkeersveiligheid

Save the date: september

15, 20, 27, 29

VSV. Mobibad: elektrificatie van mobiliteit

Zie ook de agenda op <https://mobiliteitsbrief.be/agenda>.

Mobiliteitsbrief is er ook als e-zine. Abonnees op het e-zine krijgen de Mobiliteitsbrief digitaal in hun persoonlijke mailbox. Je vindt alle mobiliteitsbrieven terug via www.mobiliteitsbrief.be. Voor suggesties en vragen over deze publicatie of je abonnement kan je mailen naar info@mobiliteitsbrief.be, waar je ook kan in- en uitschrijven. Redactie: Departement MOW - Vormgeving: RCA.